

بررسی عناصر اقلیمی در شکل گیری معماری بازارهای سنتی مناطق گرم و خشک (نمونه مورد مطالعه: بازار سنتی کاشان)

مهدی کمری بید کرپه^{۱*}، احسان محمدخانی^۲

۱- کارشناس ارشد معماری، تهران، kamari_mehdi@yahoo.com

۲- کارشناس ارشد معماری، تهران، mohammadkhani.ehsan@yahoo.com

چکیده

اقلیم از شاخصه های موثر بر شکل گیری معماری و شهرسازی سنتی در هر منطقه ای است، به تعبیر دیگر معماری همچون دانه ای است که در بستر خود رشد می کند و جوانه می زند، ضمن آنکه که اقلیم با شرایط آسایش انسان در ارتباط است به طور مستقیم در طراحی ها ورود کرده و حدود طراحی را مشخص می کند، ضرورت توجه به مسائل اقلیمی آنجایی رخ می نماید که استفاده از انرژی های غیر تجدیدپذیر، محیط زیست را به مخاطره انداخته و این در حالی است مشکلات تامین و میزان استفاده نادرست آن ها در زندگی روزمره سبب عدم حس آسایش و رضایت افراد می شود. این پژوهش در پی بازخوانی راهکارهای معماری و بهره گیری از عناصر اقلیمی در مناطق گرم و خشک با نظر به بازار سنتی کاشان بوده، بدین منظور نخست با بهره گیری از مطالعات کتابخانه ای به شناخت مولفه های اقلیمی چون تابش آفتاب، دما، رطوبت هوا، وزش باد و میزان بارندگی پرداخته شد، بعد از آن این مولفه های در بازار سنتی شهر کاشان مورد بررسی قرار گرفت، نتایج حاکی از آن است که رعایت تناسبات در مسیرهای تردد، برودت تبخیری به واسطه آب پاشی بر سطح آجر خطایی در کفسازی جهت کاهش دما، به حداقل رساندن جذب انرژی حرارتی خورشید به واسطه مصالح با ظرفیت حرارتی بالا و نیز کاشت گونه های گیاهی در فضاهای مجاور و خدماتی، همچنین جهت گیری طولی و عرضی مناسب، و توجه به به جهت در جهت کاهش اثرات بادهای مزاحم و معرفی گونه های مناسب با این اقلیم که منجر به طراحی پایدار هم خوان با اقلیم می شود میتواند با سیستم های غیر فعال جهت ایجاد شرایط آسایش و استفاده هر چه کمتر از سوخت های تجدید ناپذیر گام های بلندی را بردارد.

واژه های کلیدی: اقلیم، عناصر اقلیمی، بازار، مناطق گرم و خشک، کاشان